

హజ్ ఆచరణలు

﴿ أعمال الحج ﴾

[తెలుగు - Telugu - تلغو]

రబ్వహ్ ఇస్లామీయ ప్రచార కేంద్రం.

అనువాదం : ముహమ్మద్ కరీముల్లాహ్

పునర్వీమర్శ : షేక్ రియాజ్ అహ్మద్

islamhouse.com

2010 - 1431

﴿ أعمال الحج ﴾

« باللغة التلغوية »

الربوة الجاليات

ترجمة: محمد كريم الله

مراجعة: شيخ رياض أحمد

islamhouse.com

2010 - 1431

హజ్

ఆచరణలు

أعمال الحج

بلغه التلغو

రబ్వహ్ ఇస్లామీయ ప్రచార కేంద్రం, రియాద్, సాదీ అరేబియా.

telugu@islamhouse.com

హజ్ మూలస్థంభాలు (అరకాన్):

1. ఇస్త్రా: ఇస్త్రా స్థితిలోనికి ప్రవేశించే నియ్యత (సంకల్పం)
2. అరఫాత్ లో నిలబడటం.
3. తవాఫు ఇఫాదహ్ (అరఫహ్ దినం - 10వ తేదీ తరువాత చేసే తవాఫ్)
4. సయీ: సఫా మరియు మర్వాల మధ్య 7 సార్లు తిరగటం

ఒకవేళ ఎవరైనా ఈ మూలస్థంభాలలో దేనినైనా ఆచరించలేకపోతే, దానిని పూర్తి చేసే వరకూ వారి హజ్ పూర్తికాదు.

హజ్ లో ఆచరించవలసిన తప్పని సరి (వాజిబ్) ఆచరణలు:

1. మీఖాతీ నుండి ఇస్త్రా స్థితిలోనికి ప్రవేశించటం.
2. సూర్యాస్తమయం వరకు అరఫాత్ మైదానంలో నిలబడటం.
3. ముజ్జలిఫాహ్ లో రాత్రి గడపటం.
3. 10వ తేదీ, 11వ తేదీ మరియు ఏలయితే 12వ తేదీ (బద్దికం, తప్పని సరికాదు) రాత్రులు మీనాలో గడపటం.
4. జమరాతులపై రాళ్ళు వినరటం.
5. వీడుకోలు తవాఫ్.
6. పురుషులు తమ తల వెంట్రుకలు పూర్తిగా గొరిగించుకోవటం లేదా తన వెంట్రుకలన్నీ కత్తిరించుకోవటం.

ఒకవేళ ఎవరైనా ఈ ఆచరణలలో ఏదైనా చేయలేకపోతే, ప్రాయశ్చితంగా మక్కా పరిధి లోపల ఖుర్బానీ ఇచ్చి, దానిని అక్కడి వారిలో పంచిపెట్టాలి.

హజ్ లోని బద్దికమైన (గుననన్) ఆచరణలు:

1. ఇస్త్రాం దుస్సులు దరించే ముందు స్నానం (గుసులీ) చేయటం.
2. పురుషులు రెండు తెల్లటి, కుట్టబడిన వస్త్రాలు ధరించటం.
3. తల్మియా (లబ్నైక్ - అల్లాహుమ్మ లబ్నైక్, లబ్నైక్ - లాపరీక లక లబ్నైక్, ఇన్నల్ హమీద, వన్నీ మత, లకపుల్ ముల్కీ, లాపరీక లక) పలకటం.
4. మీనాలో 8వ తేదీ రాత్రి గడపటం.
5. చిన్న మరియు మధ్య జమరాతులపై రాళ్ళు వినరిన తరువాత, వాటి వాటి కుడివైపున కొంచెం దూరంలో నిలబడి, ఖిల్లావైపు తిరిగి దుఆ చేయటం.
6. ఖిరానీ లేక ఇఫ్రాద్ పద్ధతిలో హజ్ చేస్తున్నవారు తవాఫు ఖుదుమ్ (తొలి తవాఫ్) చేయటం.

ఒకవేళ వీటిలో ఏదైనా ఆచరించలేక పోతే, ఎలాంటి ప్రాయశ్చితం చేయనక్కర్లేదు.

ఇస్త్రాం స్థితిలో ఉన్న వ్యక్తిపై నిషేధించబడిన విషయాలు:

1. షివింగ్ చేయటం, త్రిమ్ చేయటం, కత్తిరించటం - ఏ వెంట్రుకలైనా సరే.
2. చేతి వ్రేళ్ళ లేదా కాలి వ్రేళ్ళ గోళ్ళు కత్తిరించటం.
3. తలను స్పర్శించే విధంగా పురుషులు తమ తలపై ఏదైనా కప్పకోవటం.
4. పురుషులు కుట్టబడిన దుస్సులు ధరించటం.
5. ఇస్త్రాం దుస్సులపై అత్తరు, సుగంధ ద్రవ్యాలు పూసుకోవటం.
6. భూమి పై సంచరించే జంతువుల వేట.
7. భార్యాభర్తల కారీరక సంబంధం- సంబోగం మరియు కామంతో ముద్దులు పెట్టుకోవడం, స్పర్శించడం మొదలైన కామక్రీడలన్నీ నిషేధమే.
8. వివాహ ఒప్పందం (నిఖా, ఒడంబడిక, ఎంగేజ్మెంట్లు, పెళ్ళిమాపులు, పెళ్ళి సంప్రదింపులు ...)

ఇస్త్రాం స్థితిలో ఒకవేళ ఎవరైనా తెలియక/బలవంతం చేయబడటం వలన పై నిషేధాజ్ఞలలోనుండి ఏదైనా చేస్తే, వారిపై ఎలాంటి ప్రాయశ్చితం లేదు.

హాదీ (ఖుర్బానీ, పశుబలి):

- ఖుర్బానీ చేయవలసిన స్థలం: మీనా, మక్కా మరియు మక్కా పరిధిలోపలి హారమ్ ప్రాంతం.
- పశువుల రకాలు: ఒంటి (కనీస వయస్సు 5 సంవత్సరాలు ఉండాలి) - ఏడుగురి కొరకు.
- ఆవు (కనీస వయస్సు 2 సంవత్సరాలు ఉండాలి) - ఏడుగురి కొరకు.
- మేక (కనీస వయస్సు 1 సంవత్సరం ఉండాలి) - ఒక్కరి కొరకు మాత్రమే.
- గొర్రె (కనీస వయస్సు 1 సంవత్సరం ఉండాలి) - ఒక్కరి కొరకు మాత్రమే.

ఒకవేళ ఎవరికైనా ఖుర్బానీ చేసే స్థోమత లేకపోతే, హజ్ సమయంలో మూడు దినాలు మరియు ఇంటికి మరలిన తరువాత ఏడు దినాలు ఉపవాసం పాటించవలసింది. ఆ ఉపవాసాలు నిరంతరంగా ఒకదాని తరువాత ఒకటి పాటించవచ్చు లేదా వేర్వేరు దినాలలో పాటించవచ్చు.

హాజ్ దినాలలో క్రింది హాజ్ పద్ధతులలో ఒక పద్ధతిని అనుసరిస్తూ హాజ్ చేయవలసిన హాజ్ ఆచరణలలోని ముఖ్యవిషయాల సారాంశం

హాజ్ తేదీ	ఇఫ్రాద్ పద్ధతి (కేవలం హాజ్ నియ్యత్ మూత్రమే)	ఖిరాన్ పద్ధతి (ఉస్తూ మరియు హాజ్ లు ఒకే నియ్యత్ - సంకల్పంతో)	తమతు పద్ధతి (ఉస్తూ మరియు హాజ్ వేర్వేరుగా)
8వ తేదీకి ముందు	<ul style="list-style-type: none"> మీఖాత్ వద్ద ఇస్త్రాం స్థితిలోనికి ప్రవేశించి, తల్పియా (లబైక్ హజ్జన్) అని ఉచ్చరించటం. 	<ul style="list-style-type: none"> మీఖాత్ వద్ద ఇస్త్రాం స్థితిలోనికి ప్రవేశించి, తల్పియా (లబైక్ ఉస్తూతన్ వ హజ్జతన్) అని ఉచ్చరించటం. 	<ul style="list-style-type: none"> మీఖాత్ వద్ద ఇస్త్రాం స్థితిలోనికి ప్రవేశించి, తల్పియా (లబైక్ ఉస్తూతన్ ముతమత్తిఅన్ బిహ్ ఇలల్ హాజ్) అని ఉచ్చరించటం.
హాజ్ చేయవలసిన పనులు	<ul style="list-style-type: none"> తవాఫ్ ఖుదూమ్ (మక్కా చేరుకున్న తరువాత చేసే మొదటి కాబా ప్రదక్షిణ. ఇది సున్నత్ - ఐచ్చికం - తప్పనిసరి కాదు) సూయా (సఫా - మర్వాల మధ్య ఏడు సార్లు తిరగటం) - ఒకవేళ హాజ్ యాత్రికుడు తవాఫ్ ఖుదూమ్ తరువాత సూయా చేయకుండానే నేరుగా మీనాకు వెళ్ళిపోతే, హాజ్ తవాఫ్ (తవాఫ్ ఇఫాదహ్) తరువాత తప్పకుండా దానిని పూర్తి చేయాలి. 10వ తేదీ (ఖుర్బాన్ దినం) వరకు ఇస్త్రాం స్థితిలోనే ఉండాలి. 	<ul style="list-style-type: none"> ఉస్తూ కొరకు తవాఫ్. ఉస్తూ కొరకు సూయా. వెంట్రుకలు పూర్తిగా తీసేయటం లేదా చిన్నగా కత్తిరించుకోవటం. ఇస్త్రాం నుండి బయటపడి, ఇస్త్రాంకు పూర్వపు స్థితిలోనికి వాపసు కావటం. 	
8వ తేదీ	<p align="center">ప్రస్తుతమున్న ఇస్త్రాం స్థితిలోనే మీనాకు బయలు దేరాలి.</p>		<p align="center">బస చేసిన దోబన్ ఇస్త్రాం స్థితిలోనికి ప్రవేశించి, మీనాకు బయలుదేరాలి.</p>
	<p align="center">మీనాలో దోహర్, అసర్, మగ్రిబ్, ఇషా & 9వ తేదీ ఫజర్ నమాజులు వాటి వాటి నిర్ణీత సమయంలోనే పూర్తి చేయాలి. అయితే దోహర్, అసర్, ఇషా నమాజుల 4 రకాతులను ఖసర్ చేయాలి అంటే 2 రకాతులకు తగ్గించాలి.</p>		
9వ తేదీ	<ul style="list-style-type: none"> సూర్యోదయం తరువాత, అరఫాత్ వైపునకు బయలుదేరాలి. అరఫాత్ లో దోహర్ నమాజు సమయంలోనే దోహర్ మరియు అసర్ నమాజులు కలిపి, ఒక అదాన్ మరియు రెండు ఇఖామతులతో చేయాలి. ప్రతి నమాజు ఖసర్ చేసి (తగ్గించి) రెండు రకాతులతో చేయాలి. తనివితీరా, సాధ్యమైనంత ఎక్కువగా అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. 'జబల్ రహ్మా' కొండవైపుకు కాకుండా ఖిబ్తా వైపుకు తిరిగి, ప్రవక్త ముహమ్మద్ నల్లల్లాహు అల్లెహా వసల్లం చేసినట్లుగా చేతులు పైకెత్తి, దుఆ చేయాలి. హాజ్ యాత్రికుడు అరఫాత్ రోజున ఉపవాసం ఉండకూడదు. అరఫాత్ నది పారే ప్రాంతం అరఫాత్ మైదానం క్రిందికి రాదు. కాబట్టి, అక్కడ నిలుచోరాదు. అంతేకాక 'జబల్ రహ్మా' కొండపైకి ఎక్కటం, పైన నిలబడి దుఆ చేయటం కూడా సున్నత్ లో లేదు. సూర్యాస్తమయం తరువాత అరఫాత్ మైదానాన్ని వదిలి, ప్రశాంతంగా ముజ్జలిఫా వైపుకు పయనించాలి. ముజ్జలిఫా చేరుకున్న తరువాత, మగ్రిబ్ మరియు ఇషా (రెండు రకాతులు) నమాజులు, ఒక అదాన్ మరియు రెండు ఇఖామతులతో పూర్తి చేయాలి. జమ్రతుల్ అఖబహ్ అల్ కుబ్ర వద్ద విసరటానికి, యాత్రికుడు ఇక్కడ నుండి 7 కంకర రాళ్ళు ఏరుకోవాలి - మీనా నుండి ఏరుకోవటానికి కూడా అనుమతి ఉన్నది. కంకర రాళ్ళు శనగ పప్పు, బాదం లేదా చిక్కుడు గింజలంత పైజంట్ దాలు. ఆ తరువాత యాత్రికుడు ముజ్జలిఫాలో నిద్దపోయి, మరుసటి ఉదయాన్నే (10వ తేదీన) ఫజర్ నమాజు చేసి, అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. 'అల్ మషహర్ అల్ హరమ్' అనే చోట సూర్యోదయం కంటే ముందు బాగా వెలుతురు వచ్చే వరకు నిలబడి, అల్లాహ్ ను ప్రార్థించాలి (దుఆ చేయాలి). నడిరాత్రి దాటిన తరువాత ముజ్జలిఫా వదలటానికి బలహీనులకు (ముసలివారు, మహిళలు, వ్యాధిగ్రస్తులు) అనుమతి ఉన్నది. 		
10వ తేదీ	<p align="center">సూర్యోదయం కంటే ముందే మీనా కొరకు బయలు దేరాలి.</p>		<p align="center">జమరతుల్ అఖబహ్ (పెద్ద జమరాతు) పై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసరాలి. కంకర రాయి విసిరే ప్రతిసారీ 'అల్లాహ్ అక్కర్' అని పలుకాలి.</p>
	<p align="center">ఈ పద్ధతిలో ఖుర్బాన్ (బలిపశువు) సమర్పించనవసరం లేదు.</p>	<p align="center">ఖుర్బాన్ (బలిపశువు) సమర్పించాలి. మక్కావాసులు ఖుర్బాన్ సమర్పించనక్కర లేదు.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> తల వెంట్రుకలు తల గొరిగించుకోవాలి లేదా తల వెంట్రుకలన్నీ తగ్గించుకోవాలి. తల గొరిగించుకోవటం మంచిది. మహిళలు తమ తల వెంట్రుకలను అంగుళమంత కత్తిరించజేసుకోవాలి. అత్తహుల్ అస్గర్ అంటే ఇస్త్రాం విడిచి పెట్టి, మామూలు దుస్తులు ధరించాలి. ఇప్పటి వరకు హాజ్ యాత్రికునిపై ఏవైతే ఇస్త్రాం స్థితి యొక్క నిషేధాజ్ఞలు ఉన్నాయో, అవన్నీ ఇప్పుడు తొలగిపోయాయి - భార్యాభర్తల సంబోగం తప్ప. మక్కా వెళ్ళి, తవాఫ్ ఇఫాదహ్ చేయాలి. దీనిని 11వ తేదీ లేదా 12వ తేదీ లేదా ఏడుకోలు తవాఫ్ వరకు వాయిదా వేసుకోవచ్చు. దీని తరువాత, హాజ్ యాత్రికునిపై ఉన్న ఇస్త్రాం నిషేధాజ్ఞలన్నీ పూర్తిగా తొలగిపోతాయి. దీనినే అత్తహుల్ అక్కర్ అంటారు. 		
	<ul style="list-style-type: none"> ఒకవేళ తవాఫ్ ఖుదూమ్ తరువాత సూయా చేయకనే మీనాకు వెళ్ళిపోయినట్లయితే, ఇప్పుడు దానిని పూర్తి చేయాలి. 		<p align="center">తవాఫ్ ఇఫాదహ్ తరువాత సూయా చేయాలి.</p>
11వ తేదీ	<ul style="list-style-type: none"> మీనాలో 10వ తేదీ రాత్రి గడువ వలెను. మిట్టమధ్యాహ్నం దాటాక, మొదట చిన్న జమరాతుపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసిరి, దానికి కుడివైపున కొంచెం దూరంలో నిలబడి, ఖిబ్తా వైపు తిరిగి, అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. అలాగే మధ్యదానిపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసిరి, దానికి కొంచెం దూరంలో, ఖిబ్తా దిశవైపు తిరిగి అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. చివరిగా జమరతుల్ అఖబహ్ అనే పెద్ద జమరాతుపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసరాలి. కానీ ఇక్కడ దుఆ చేయరాదు. 		
12వ తేదీ	<ul style="list-style-type: none"> మీనాలో 11వ తేదీ రాత్రి గడువ వలెను. మిట్టమధ్యాహ్నం దాటాక, మొదట చిన్న జమరాతుపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసిరి, దానికి కుడివైపున కొంచెం దూరంలో నిలబడి, ఖిబ్తా వైపు తిరిగి, అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. అలాగే మధ్యదానిపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసిరి, దానికి కొంచెం దూరంలో, ఖిబ్తా దిశవైపు తిరిగి అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. చివరిగా జమరతుల్ అఖబహ్ అనే పెద్ద జమరాతుపై ఒక్కొక్కటిగా ఏడు కంకర రాళ్ళు విసరాలి. కానీ ఇక్కడ దుఆ చేయరాదు. ఈరోజే మీనా వదిలి వెళ్ళటం అనుమతించబడింది. అయితే సూర్యాస్తమయానికి ముందే మీనా వదిలి వెళ్ళాలి. చివరిగా మక్కా వదలటానికి ముందు ఏడుకోలు తవాఫ్ చేయాలి. 		
13వ తేదీ	<ul style="list-style-type: none"> మీనాలో 12వ తేదీ రాత్రి గడువ వలెను. మిట్టమధ్యాహ్నం దాటాక, మొదట చిన్న జమరాతుపై ఒక్కొక్కటిగా 7 రాళ్ళు విసిరి, దానికి కుడివైపున కొంచెం దూరంలో నిలబడి, ఖిబ్తా వైపు తిరిగి, అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. అలాగే మధ్యదానిపై ఒక్కొక్కటిగా 7 రాళ్ళు విసిరి, కుడివైపున కొంచెం దూరంలో, ఖిబ్తా దిశవైపు తిరిగి అల్లాహ్ ను వేడుకోవాలి. చివరిగా జమరతుల్ అఖబహ్ పై ఒక్కొక్కటిగా 7 రాళ్ళు విసరాలి. కానీ ఇక్కడ దుఆ చేయరాదు. వీలు చూసుకుని మక్కా చేరుకోవాలి. చివరిగా మక్కా వదలటానికి ముందు ఏడుకోలు తవాఫ్ చేయాలి. 		
<p align="center">గమనిక: ఋతుస్రావంలో ఉన్న మహిళలు మరియు పురుషుల పోసుకున్న మహిళలు ఏడుకోలు తవాఫ్ చేయకుండానే మక్కా వదిలి వెళ్ళవచ్చు.</p>			
<p align="center">గమనిక: అత్తహుల్ అస్గర్ తరువాత హాజ్ యాత్రికునిపై ఉన్న నిషేధాజ్ఞలన్నీ తొలగిపోతాయి - భార్యాభర్తల సంబోగం తప్ప. అత్తహుల్ అక్కర్ తరువాత భార్యాభర్తల సంబోగంతో పాటు హాజ్ యాత్రికునిపై ఉన్న ఇస్త్రాం స్థితి నిషేధాజ్ఞలన్నీ పూర్తిగా తొలగిపోతాయి.</p>			
<p align="center">గుర్తుంచుకోండి! హాజ్ దినాలు దుఆ చేయవలసిన, ఖుర్రాన్ పఠించవలసిన మరియు అల్లాహ్ వైపు ఆహ్వానించవలసిన దినాలు. కాబట్టి మంచి పనులలోనే మీ సమయాన్ని వెచ్చించండి. మీకు నష్టం కలిగించే వ్యర్థమైన విషయాల నుండి దూరంగా ఉండండి. ఖుర్రాన్ లో అల్లాహ్ ఇలా ప్రకటిస్తున్నాడు “హాజ్ నిలలు అందరికీ తెలిసినవే. వాటిలో ఎవరైతే హాజ్ చేయటంకు తలపెడతారో, వారు హాజ్ సమయంలో (భార్యలతో) లైంగిక కలాపాలకు, పాపపు పనులకు, జగదాలకు దూరంగా ఉండండి.” 2:197</p>			